

Regeringen
Klimat- och näringslivsdepartementet**Remiss av Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan (ärendenummer NV-09065-24)****Yttrande**

Klimat- och näringslivsdepartementet har gett Region Gotland tillfälle att lämna synpunkter på skrivelsen Regeringsuppdrag om att ta fram underlag till Sveriges sociala klimatplan (ärendenummer NV-09065-24).

Region Gotland värdesätter utredarnas kunskap om skillnader i ekonomisk bärkraft och dess betydelse för att möjliggöra en rättvis fördelning av resurser. En sådan fördelning stödjer en omställning som alla kan få ta del av men den kräver att man utformar förslag utifrån principen om universell proportionalism, det vill säga generella insatser men anpassade i en omfattning och intensitet som är proportionerlig till de behov som finns. Annars riskerar klyftan att öka mellan de som har gott om resurser kontra de som har det knapert.

På Gotland är bilberoendet högt och andelen laddbara bilar är låg. Av alla län är Gotland länet med äldsta bilflotta, i slutet av 2024 var en personbil i trafik registrerad på Gotland i snitt 16,5 år. Folk köper vanligtvis inte de nyaste bilarna på Gotland utan relativt ofta de billiga.

Region Gotland välkomnar synsättet att särskilt rikta stödet till hushåll i områden som är både ekonomiskt svaga och svaga i form av utbud av kollektivtrafik. Vi vill dock samtidigt betona vikten av att modellen blir tillräckligt träffsäker för att faktiskt bidra till en omställning. Naturvårdsverkets premie på 54 000 kr kan utgöra en viktig stimulans, men för att nå de allra mest ekonomiskt utsatta hushållen, där de med absolut lägst inkomst inte kan få lån för bilköp, är det särskilt viktigt att stödet utformas så att det verkligen når dessa hushåll.

För att förebygga att dessa hushåll helt hamnar utanför omställningen har Region Gotland två förslag. Det ena förslaget är ett klumpsumme-stöd som kan användas direkt vid köpet av en begagnad elbil, alternativt möjlighet till låneunderlättande åtgärder. En sådan åtgärd kan vara att premien utbetalas direkt till långivaren som säkerhet för en del av lånet (upp till 100 000 kr) eller att hushållet får ett preliminärt

beslut om beviljad premie som kan användas som garantihandling gentemot banken. Detta förslag gör premien till ett stöd även för dem med svagast ekonomi, och möjliggör för fler att byta från fossilbil till elbil. För att undvika spekulation och vidareförsäljning kan premien knytas till ett krav på att fordonet behålls i minst tre år.

Det andra förslaget är möjligheten att även inkludera laddare i stödet. Ett elbilsköp innebär i praktiken ofta behov av ladd-infrastruktur hemma. För låginkomsthushåll blir kostnaden för laddbox + installation (10 000–20 000 kr) ett avgörande hinder. Om premien kan användas för del-finansiering av laddare och installation ökar förutsättningarna även för de hushåll på Gotland som saknar publika ladd-möjligheter i närområdet.

Utan åtgärder som de ovan föreslagna eller liknande riskerar premien att inte nå de avsedda grupperna, de med allra lägst inkomst.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör